

STARTRA KÉSZ AZ EGÉSZ ÉLETEN ÁT TARTÓ TANULÁS PROGRAMJÁNAK FŐBB PÁLYÁZATI AKCIÓI

AZ EURÓPAI UNIÓ OKTATÁST TÁMOGATÓ SOCRATES ÉS A SZAKKÉPZÉST TÁMOGATÓ LEONARDO DA VINCI PROGRAMJA 2007-TŐL MEGÚJULT FORMÁBAN FOLYTATÓDIK, AZ EGÉSZ ÉLETEN ÁT TARTÓ TANULÁS PROGRAMJA KERETÉBEN (LIFELONG LEARNING PROGRAMME). TEKINTETTEL ARRRA, HOGY A PROGRAM ELFOGADÁSA A 25 EU-TAGÁLLAM ÉS AZ UNIÓS SZERVEZETEK EGYÜTTES DÖNTÉSÉT KÍVÁNJA MEG, ELKÉPZELHETŐ, HOGY AZ ALÁBBIKBAN VÁZOLTAKHOZ KÉPEST BIZONYOS MÓDOSÍTÁSOKKAL INDUL MAJD EL AZ ÚJ PROGRAMGENERÁCIÓ, AZONBAN JELEN CIKK LEZÁRÁSÁNAK IDEJÉRE AZ ALAPVETŐ KÉRDÉSEKBEN MEGSZÜLETETT A KONSZENZUS.

Az LLL négy „szektoriális” programból áll, amelyek az oktatás és képzés egy-egy területén nyújtanak majd pályázati lehetőségeket. A Comenius akció a közoktatást támogatja, egészen az érettségi szintjéig. Az Erasmus a felsőoktatás, a Leonardo a szakmai képzés minden más, a felsőoktatáson kívül eső szintjén és területén, míg a Grundtvig a szakmától független felnőttkori tanulás számára biztosít forrást.

Ezen kívül létrehozták a program „transzverzális” részét is, amely négy kulcstevékenységből áll. Ezek lefedik a szakmapolitikai célokat, különösen a nyelvoktatás és az új technológiák alkalmazása területén, ahol ezek kívül esnek a négy fő pályázati akció által támogatott tevékenységeken, gondoskodnak az eredmények hatékonyabb terjesztéséről, és a Jean Monnet programon keresztül támogatják az európai integráció megvalósulását az oktatás és képzés területén.

A pályázatok konkrét célja, hogy a programban részt vevő, az adott oktatási szinten tanuló diákoknak, hallgatóknak, pedagógusoknak, oktatási szolgáltatóknak és döntéshozóknak több és jobb mobilitási lehetőségük legyen a következő tevékenységekben való részvétellel:

- egyéni **mobilitás** oktatóknak vagy tanulóknak;
- **partnerségek** (nemzetközi együttműködés két vagy több különböző országban működő oktatási intézmény között) – ezek jellemzően decentralizáltak, azaz nemzeti szinten kezelt pályázatok;
- **többoldalú projektek** (nemzetközi intézményi együttműködés, de a hangsúly a projekt konkrét eredményén, termékén van) – ezek jellemzően centralizáltak, azaz európai szinten kezelt pályázatok;
- **tematikus szakmai hálózatok** (nagy létszámú, sok európai ország részvételével zajló, más intézmények által létrehozott együttműködések támogatása, a jó gyakorlatok összegyűjtésére és terjesztésére).

COMENIUS PROGRAM

A Comenius a közoktatásban részt vevő tanulókat, közoktatási intézményeket, pedagógusokat és az iskola más dolgozóit célozza meg, valamint civil szervezeteket, kutatóintézeteket, a helyi, regionális, nemzeti szinten működő, a közoktatás működtetésével foglalkozó személyeket és intézményeket, valamint a pályorientációs és pályaválasztási tanácsadással foglalkozó testületeket.

A program a tagállamok közoktatási intézményei közötti nemzetközi együttműködések megvalósítását támogatja, célja, hogy 2013-ig legalább 3 millió tanulót vonjanak be a programba. Ennek érdekében négyféle tevékenység típus megvalósítását támogatja 2007-től.

- 1 **Egyéni és csoportos mobilitásra** a Comenius program költségvetésének legalább 80 %-át kell majd fordítani (tanulók és pedagógusok csereutazása; tanulók külföldi tanulmányútja, illetve tanárok külföldi szakmai gyakorlata vállalkozásoknál; pedagógusok külföldi szakmai továbbképzése; tanulmányutak és előkészítő látogatások a mobilitási és a nemzetközi együttműködési projektekhez; tanárok és tanárjelöltek külföldi szakmai gyakorlata).
- 2 **Nemzetközi iskolai együttműködések** (Comenius iskolai projektek: közös tanulási projektek iskolák között; Comenius régió partnerségek: a közoktatás bármely területéért felelős szervezetek közötti együttműködés, a regionális együttműködés előmozdítása érdekében).
- 3 **Többoldalú projektek** (az innováció és a jó gyakorlatok létrehozása vagy átvétele érdekében indított projektek, amelyek hozzájárulnak az oktatási rendszerek fejlesztéséhez, különösen a tanárképzés és -továbbképzés területén).
- 4 **Hálózatok** létrehozása és működtetése.

ERASMUS PROGRAM

Az Erasmus program a felsőoktatást célozza meg, ezen belül a hallgatókat, a felsőoktatási intézményeket, illetve azok oktatóit, trénerait és egyéb oktatási személyzetét, civil szervezeteket, kutatóintézeteket, a helyi, regionális, nemzeti szinten működő, a felsőoktatás működtetésével foglalkozó köz- vagy magánintézményeket, valamint a pályorientációs és pályaválasztási tanácsadással foglalkozó testületeket.

A program konkrét célja az európai hallgatói és oktatói mobilitás nagyságrendjének növelése és minőségének a javítása úgy, hogy 2012-re az Erasmus hallgatók száma elérje a 3 milliót (az Erasmus korábbi szakaszaival együttesen).

Az Erasmus a következő tevékenység típusok megvalósítását támogatja majd:

1 Egyéni mobilitás

- hallgatói ösztöndíjak tanulási vagy képzési céllal egy másik EU-tagállam felsőoktatási intézményében, illetve szakmai gyakorlatok¹ vállalatoknál, képzőközpontokban, kutatóintézetekben vagy más szervezeteknél;
- oktatói mobilitás egy másik EU-tagállam felsőoktatási intézményében oktatás céljából vagy képzési céllal;
- a felsőoktatási intézmények egyéb munkatársainak és vállalatok munkatársainak mobilitása tanítási, képzési céllal;
- többoldalú intenzív programok szervezése.

Az Erasmus költségvetés legalább 80%-át kell majd mobilitásra fordítani.

2 **Többoldalú projektek**, amelyek az innováció és a jó gyakorlatok átvétele érdekében hozzájárulnak a felsőoktatás fejlesztéséhez.

3 **Tematikus szakmai hálózatok**.

LEONARDO DA VINCI PROGRAM

A Leonardo a felsőoktatáson kívüli szakképzés együttműködési programja. Célcsoportját a szakképzésben tanulók, illetve a tanárok és oktatók, a képzőintézmények és a tanári, tanulói, szülői szervezetek jelentik, a munkaerő-piaci szereplőkkel, vállalkozásokkal, munkaadói és munkavállalói szervezetekkel, kamarák-

kal, pályatanácsadással foglalkozó szervezetekkel, kutatóintézetekkel és a helyi, regionális, illetve nemzeti szintű szakmapolitikai döntéshozókkal együtt. A célcsoportba tartoznak a felsőoktatási intézmények és a nonprofit szervezetek is.

A program célja a szakképzés minőségének fejlesztése és az innováció támogatása, a szakképzés vonzóvá tétele, és a munkavállalók, illetve gyakoronokok mobilitásának elősegítése.

A program célul tűzi ki, hogy 2013-ra évi 80 000 főre emelkedjen a külföldi szakmai gyakorlaton résztvevők száma, ami lényegében a mostani szint megduplázását jelenti.

A Leonardo program jelenlegi, népszerű pályázattípusai tovább folytatódnak, a támogatható tevékenységek a következők lesznek:

1 Mobilitás

A külföldi szakmai gyakorlatok, illetve a tanárok és oktatók, humánerőforrás-fejlesztési szakemberek külföldi továbbképzését szolgáló csereprogramok támogatása még hangsúlyosabbá válik, a teljes Leonardo költségvetés 60%-át teszi majd ki a mobilitás.

2 Kísérleti projektek

Megújult formában folytatódnak a fejlesztő típusú, a szakképzési innovációt támogató projektek. A másutt bevált modellek adaptálását elősegítő ún. innovációtranszfer pályázattípusok nemzeti hatáskörbe kerülnek, míg az európai szinten újítást jelentő innovációfejlesztések az Európai Bizottság hatáskörében maradnak.

3 Tematikus hálózatok

4 Partnerségek

2008-tól új pályázattípussal, a Comenius és Grundtvig jelenlegi szakaszában már bevált, az intézmények közötti együttműködést és tapasztalatcserét támogató tevékenység típusal egészül ki a pályázati lehetőségek sora.

GRUNDTVIG PROGRAM

A Grundtvig a felnőttoktatás szereplőit célozza meg, ezen belül a felnőtt tanulókat, a felnőttek számára tanulási lehetőségeket nyújtó intézményeket és szervezeteket, ezek oktatóit és egyéb munkatársait. A célcsoportba tartoznak még a felnőttoktatásban érdekelt egyesületek és képviselők, a pályorientációs, pályaválasztási tanácsadással vagy tájékoztatással foglalkozó testületek, a helyi, regionális, nemzeti szinten működő, a felnőttoktatás működtetésével foglalkozó intézmények, kutatóintézetek.

A program célja, hogy a felnőttoktatásban részt vevők mobilitási létszáma 2013-ra elérje az évi 7000 főt.

¹ Ezt korábban a Leonardo da Vinci program támogatta.

A Grundtvig programban a következő tevékenységtípusokat támogatják majd:

- 1 **Egyéni mobilitás** (pl. tanulmányutak, látogatások, tanáraszisztensi ösztöndíjak², a felnőttoktatásban részt vevők cse-reutazása, ide értve az oktatókat is), különösen a nemzetközi együttműködések és projektek keretében.
- 2 **Partnerségek** (a korábbi Grundtvig Tanulási Kapcsolatok projektek tartoznak ide).
A Grundtvig költségvetésének legalább 55%-át kell majd mobilitásra és partnerségekre fordítani.
- 3 **Többoldalú projektek** (az innováció és a jó gyakorlatok át-vételével hozzájárulnak a felnőttoktatási rendszerek fejlesztéséhez).
- 4 **Tematikus hálózatok.**

TRANSZVERZÁLIS PROGRAM

A transzverzális program ösztönözi kívánja az európai együttműködést azokon a területeken, amelyek egynél több szektorális programot érintenek, és hozzá kíván járulni a tagállamok oktatási és képzési rendszereinek átláthatóságához, minőségük javításához.

A program konkrét céljai és a támogatott tevékenységtípusok a következők:

- 1 az **európai szintű politikafejlesztés** és együttműködés támogatása az egész életen át tartó tanulás terén („Oktatás és képzés 2010” munkaprogram, a bolognai és koppenhágai folyamat és azok utódai) – egyéni mobilitás, többoldalú projektek és hálózatok tevékenységtípus keretében;
- 2 összehasonlítható **adatok, statisztikák és elemzések biztosítása** az egész életen át tartó tanulás politikája fejlesztésének alátámasztására – tanulmányok és összehasonlító kutatás, mutatók és statisztikai felmérések kidolgozása, Eurydice Naric, Ploteus, Europass;
- 3 a **nyelvtanulás** előmozdítása és a tagállamok nyelvi sokszínűségének támogatása – többoldalú projektek az új nyelvtanulási segédanyagok és tanártoábbképző kurzusok kidolgozására;
- 4 az egész életen át tartó tanulóhoz kapcsolódóan az **IKT-alapú innovatív tartalom**, a szolgáltatások, a módszertan és a gyakorlat fejlesztésének támogatása – többoldalú nemzetközi projektek, hálózatok;
- 5 az Egész életen át tartó tanulás program **eredményeinek** széles körű **terjesztése és hasznosítása** – egyoldalú és nemzeti projektek, többoldalú nemzetközi projektek a már lezárt projektek eredményeinek a hasznosítására, referenciaanyagok létrehozása.

² Ezt a Comenius program is támogatja

JEAN MONNET PROGRAM

A Jean Monnet programban rész vehetnek az Unió területén felsőoktatásban részt vevő hallgatók és kutatók, valamint az európai integráció kérdéseivel foglalkozó, az EU-n belüli és kívüli kutatóközpontok és szervezetek.

A program az európai integrációs tanulmányokkal kapcsolatos kutatásban való kiválóságra ösztönöz, bővíti az integráció kérdéseivel kapcsolatos ismereteket, és erősíti a tudatosságot az erre szakosodott felsőoktatási szakemberek, valamint általánosságban az európai polgárok körében. Támogatja az európai integráció kérdéseivel foglalkozó kulcsfontosságú európai intézményeket, valamint az oktatás és képzés területén tevékenykedő, kiváló minőséget képviselő európai szövetségek fennállását.

A tevékenységek a következő formákban valósulhatnak meg:

- 1 Egyoldalú és nemzeti projektek (Jean Monnet tanszékek, kiválósági központok és tanítási modulok).
- 2 Az európai integrációra szakosodott professzorok és más, a felsőoktatásban dolgozó oktatók, valamint kutatók szövetségeinek vagy fiatal kutatóknak a támogatása.
- 3 A Közösséghez kapcsolódó tájékoztatói és kutatási tevékenységek az európai integráció folyamatáról szóló vita, reflexió és ismeretek ösztönzése céljából.
- 4 Többoldalú projektek és hálózatok, amelyek magukban foglalhatják többoldalú kutatócsoportok létrehozásának támogatását az európai integráció területén.
- 5 Működési támogatás az európai érdekeket szolgáló intézményeknek: Európa Tanulmányok Szakkollégiuma (College of Europe); Európai Egyetemi Intézet, Firenze; Európai Közigazgatási Intézet, Maastricht; Európai Jogi Akadémia, Trier.

AZ ÚJ PROGRAM INDÍTÁSA

Annak érdekében, hogy az új program 2007. január 1-jétől elindulhasson, a politikai döntéshozattal párhuzamosan zajlik a program operatív előkészítése. 2006 novemberére várható az Európai Parlament és az Európai Tanács programot szentesítő határozatának hivatalos elfogadása. Ekkorra informálisan megszületik az új pályázati dokumentáció (pályázati felhívás, űrlapok, útmutatók) és megkezdődhet a pályázók felkészítése. A pályázati felhívás hivatalos közzététele 2007 februárjára, az első beadási határidők 2007 áprilisára várhatók.

A Tempus Közalapítvány folyamatosan beszámol az új program bevezetésével kapcsolatos tudnivalókról és 2006 novemberében információs rendezvénysorozatot indít a pályázók felkészítésére. ■

ÖSSZEÁLLÍTOTTA: KURUCZ Katalin, katalin.kurucz@tpf.hu és
TORDAI Péter, peter.tordai@tpf.hu